

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний
аграрний університет»**

Біолого-технологічний факультет

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

ВИПУСК – 13

**ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ,
СТАТТЕЙ, ДОПОВІДЕЙ І ТЕЗ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ,
МАГІСТРІВ, СТУДЕНТІВ**

Херсон - 2020

<i>Козир В.С. Экстерьерные отличия бычков отечественных пород скота в онтогенезе</i>	101
<i>Козир В.С., Дімчя Г.Г., Денисюк О.В., Майстренко А.Н., Показники тіло будови телиць сірої української породи в різні вікові та часові періоди</i>	109
<i>Крамаренко О.С., Сухоручко Т.О., Крамаренко С.С. Поліморфізм та асоціація STR –локусів із ознаками росту телиць південної м'ясної породи</i>	112
<i>Лисенко Л.Б., Корбич Н.М., Заруба К.В. Вплив розміру смушків на продуктивність ягнят асканійської каракульської породи</i>	137
<i>Марюхніч О.С., Туніковська Л.Г. Дослідженні впливу інтенсивності вирощування ремонтного молодняку на відгодівельні якості свиноматок великої білої породи в умовах ПРАТ «Агропромислова компанія» Запорізької області</i>	137
<i>Овдієнко А.М., Овдієнко К.Т., Корбич Н.М. Породи бджіл України</i>	142
<i>Оглобля В.В., Кравченко О.І., Повод М.Г. Відтворювальні якості свиноматок за різного варіанту розведення</i>	146
<i>Пелих В.Г. Селекційно-технологічне значення співвідношення статей у свинарстві</i>	149
<i>Пелих В.Г., Круподер М.С. Продуктивні якості свиней різного походження</i>	153
<i>Пелипенко А.В., Повод М.Г. Відтворювальні якості свиноматок за різних варіантів розведення</i>	157
<i>Сарана А.В., Папакіна Н.С. Особливості комплексної оцінки овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи</i>	163
<i>Сідашова С.О., Попова І.М., Стадницька О.І., Стрижак С.А. Динаміка продуктивно-репродуктивних показників корів племядра південної популяції новоствореної української червоної молочної породи</i>	167
<i>Ткачова І.В. Чистопорідне розведення коней в умовах обмеженого генофонду</i>	175
<i>Ушакова С.В. Відгодівельні та м'ясні якості свиней у схрещуванні</i>	184
<i>Халак В.І., Горчанок А.В., Літвіщенко Л.О., Бордун О.М. Відтворювальні якості свиноматок великої білої породи зарубіжної селекції</i>	187
<i>Халак В. І., Пелих Н. Л., Шепель Н.О. Відгодівельні та м'ясні якості молодняку свиней універсального напрямку продуктивності та рівень їх фенотипової консолідації</i>	193
<i>Черненко О.М., Черненко О.І., Губаренко Н.Ю., Результати раннього осіменіння телиць та відтворювальна функція корів різних генотип</i>	199
<i>Швачка Р.П., Повод М.Г. Відтворні якості свиноматок ірландської селекції залежно від породних поєднань за різної тривалості підсисного періоду в умовах промислового комплексу</i>	205
<i>Шевченко Ю.А., Пелих Н.Л. Обґрунтування комплексної оцінки відгодівельних якостей свиней</i>	209

6. Пат. РФ № 2340178 С 2, А 01К 67/02. Способ комплексной оценки репродуктивных качеств свиноматок / Шейко И.П., Лобан Н.А., Василюк О.Я., Петрушко И.С., Чер- 28 нов А.С., Шейко Р.И. ; заявитель и патентообладатель Научно-практический центр Национальной академии наук Беларуси по животноводству. – № 2006118083 ; заявл. 26.05.2006 ; опубл. 10.12.2008, Бюл. № 34. – 7 с.

7. Методика определения экономической эффективности использования в сельском хозяйстве результатов научно-исследовательских работ, новой технологии, изобретений и рационализаторских предложений. – М.: ВАИИПИ, 1983. – 149 с.

8. Лакин Г.Ф. Биометрия. М.: Высшая школа., 1990. 352 с.

УДК 636.4.082.43

**ВІДГОДІВЕЛЬНІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ
УНІВЕРСАЛЬНОГО НАПРЯМКУ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА РІВЕНЬ ЇХ
ФЕНОТИПНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ**

Халак В. І. - к. с.-г. н., старший науковий співробітник завідувач лабораторією тваринництва, v16kh91@gmail.com

Державна установа Інститут зернових культур НААН

Пелих Н. Л. , - к. с.-г. н., доцент, relykh_n@ksau.kherson.ua

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Шепель Н.О. - головний технолог

СТОВ «Дружба-Казначейка» Дніпропетровської області

Наведено результати досліджень відгодівельних та м'ясних якостей молодняку свиней великої білої породи англійського (I група) та угорського походження (II група), розраховано показники мінливості кількісних ознак та рівень їх фенотипної консолідації. Встановлено, що

молодняк свиней I групи переважав ровесників II за середньодобовим приростом живої маси, віком досягнення живої маси 100 кг, товщиною шпикую на рівні 6-7 грудних хребців та довжиною охолодженої туші в середньому на 2,12 %.

Коефіцієнти фенотипної консолідації у тварин піддослідних груп коливається у межах від -0,3078 до +0,5106.

***Ключові слова:** молодняк свиней, відгодівельні і м'ясні якості, індекс, фенотип, консолідація, мінливість, кореляція*

Теоретичною основою для проведення досліджень є наукові роботи вітчизняних та зарубіжних вчених [1-5].

Мета роботи – дослідити відгодівельні та м'ясні якості молодняку свиней великої білої породи англійського та угорського походження, розрахувати показники мінливості кількісних ознак у тварин піддослідних груп та їх фенотипну консолідацію.

Матеріал і методи досліджень. Експериментальну частину досліджень проведено в СТОВ «Дружба-Казначейка» Дніпропетровської області, м'ясній фабриці «Джаз» та лабораторії тваринництва Державної установи Інститут зернових культур НААН України. Робота виконана згідно програми наукових досліджень НААН №30 «Свинарство».

Об'єктом досліджень був молодняк свиней великої білої породи англійського (I група, генеалогічна лінія С60301 The Faktor) та угорського походження (II група, генеалогічна лінія Azuro).

Оцінку молодняку свиней за відгодівельними і м'ясними якостями проводили з урахуванням наступних показників: середньодобовий приріст живої маси за період відгодівлі від 30 до 100 кг, кг; вік досягнення живої маси 100 кг, діб; довжина охолодженої туші, товщина шпикую на рівні 6-7 грудних хребців, мм. Коефіцієнти фенотипної консолідації відгодівельних і м'ясних якостей молодняку свиней великої білої породи

піддослідних груп розраховували за методикою Ю.П. Полупана [6], індекс Б.Тайлера – за формулою :

$$Iв=100+(242\times K)-(4,13\times L)$$

де: Ів – комплексний індекс відгодівельних і м'ясних якостей (індекс Б. Тайлера), бала; К – середньодобовий приріст живої маси, кг; L - товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців, мм; 242; 4,13 – постійні коефіцієнти [7].

Біометричну обробку одержаних результатів досліджень проведено за методикою Г.Ф. Лакіна [8].

Результати досліджень. Аналіз результатів досліджень свідчить, що у молодняку свиней великої білої породи підконтрольного стада (n=40) середньодобовий приріст живої маси за період відгодівлі від 30 до 100 кг дорівнює $0,554\pm 0,0028$ кг (Cv=3,30 %), вік досягнення живої маси 100 кг – $177,6\pm 0,907$ діб (Cv=3,23 %), довжина охолодженої туші – $96,0\pm 0,46$ см (Cv=1,36 %), товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців – $22,0\pm 0,25$ мм (Cv=7,33 %). Комплексний індекс відгодівельних і м'ясних якостей (індекс Б. Тайлера) коливається у межах від 178,90 до 223,23 балів.

Результати дослідження відгодівельних та м'ясних якостей молодняку свиней різного походження свідчать, що тварини I групи переважали ровесників II за середньодобовим приростом живої маси на $0,029$ кг (td=2,98; P<0,01), віком досягнення живої маси 100 кг – 3,6 діб (td=2,43; P<0,05), товщиною шпику на рівні 6-7 грудних хребців – 0,3 мм (td=0,58; P>0,05), довжиною охолодженої туші – 1,5 см (td=1,33; P>0,05) (табл. 1).

Різниця між групами за комплексним індексом відгодівельних і м'ясних якостей (індекс Б. Тайлера) дорівнює 8,15 бала (td=2,56; P<0,05).

Консолідація селекційної групи тварин – процес досягнення певної стабільності генотипової та фенотипової подібності за селекційними

ознаками серед структурних одиниць породи, стада, яка реалізується через відносно звуження генотипної і фенотипної мінливості, закріплення їх на бажаному рівні прояву за відповідної взаємодії «генотип-середовище», що гарантовано забезпечує високу спадкову стійкість їхньої передачі тваринами своєму потомству [6].

Таблиця 1 - Відгодівельні та м'ясні якості молодняку свиней великої білої породи різного походження

Показники, одиниці виміру	Біометричні показники	Група	
		I	II
Середньодобовий приріст живої маси за період відгодівлі від 30 до 100 кг, кг	n	20	20
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	0,800±0,0090**	0,771±0,0037
	$\sigma \pm S\sigma$	0,04±0,006	0,01±0,001
	$Cv \pm Scv, \%$	5,00±0,791	1,29±0,204
Вік досягнення живої маси 100 кг, діб	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	178,7±1,31*	182,3±1,22
	$\sigma \pm S\sigma$	5,06±0,800	4,34±0,686
	$Cv \pm Scv, \%$	2,83±0,447	2,38±0,376
Товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців, мм	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	21,9±0,33	22,2±0,39
	$\sigma \pm S\sigma$	1,48±0,234	1,76±0,278
	$Cv \pm Scv, \%$	6,75±1,068	7,92±1,253
Комплексний індекс відгодівельних і м'ясних якостей (індекс Б. Тайлера), бала	lim	178,90-223,23	181,68-213,55
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	203,23±2,540*	195,08±1,923
	$\sigma \pm S\sigma$	11,36±1,797	8,59±1,359
	$Cv \pm Scv, \%$	5,59±0,884	4,40±0,0,696
Довжина охолодженої туші, см	n	4	4
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	97,2±0,74	95,7±0,85
	$\sigma \pm S\sigma$	1,70±0,601	0,95±0,335
	$Cv \pm Scv, \%$	1,74±0,615	0,99±0,350

Примітка: * - $P < 0,05$, ** - $P < 0,01$

Результати розрахунку коефіцієнтів фенотипної консолідації відгодівельних і м'ясних якостей молодняку свиней великої білої породи піддослідних груп наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Коефіцієнти фенотипної консолідації відгодівельних і м'ясних якостей молодняку свиней великої білої породи піддослідних груп

Показники, одиниці виміру	Коефіцієнти фенотипної консолідації	Група	
		I	II
Середньодобовий приріст живої маси за період відгодівлі від 30 до 100 кг, кг	K ₁	-0,1996	0,5106
	K ₂	-0,1782	0,5016
Вік досягнення живої маси 100 кг, діб	K ₁	-0,0807	0,0730
	K ₂	-0,0775	0,0703
Довжина охолодженої туші, см	K ₁	-0,3044	0,2688
	K ₂	-0,3078	0,2707
Товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців, мм	K ₁	0,0824	-0,0920
	K ₂	0,0761	-0,0846

Коефіцієнти фенотипної консолідації відгодівельних і м'ясних якостей молодняку свиней великої білої породи піддослідних груп коливається у межах від -0,3078 (K₂, довжина охолодженої туші у тварин

I групи) до 0,5106 (K_1 , середньодобовий приріст живої маси за період відгодівлі від 30 до 100 кг у тварин II групи).

Висновки:

1. Молодняк свиней великої білої породи підконтрольного стада за віком досягнення живої маси 100 кг, довжиною охолодженої туші та товщиною шпиків на рівні 6-7 грудних хребців переважають мінімальні вимоги до класу «еліта» в середньому на 12,10 %. З урахуванням походження тварин встановлено, що максимальними показниками зазначених ознак характеризуються молодняк свиней англійського походження.

2. Ефективним методом оцінки тварин основного стада за відгодівельними і м'ясними якостями їх потомства є використання індексу Б. Тайлера. Критерієм відбору високопродуктивних тварин є значення даного індексу на рівні 206,35 і більше балів.

3. Коефіцієнти фенотипної консолідації відгодівельних і м'ясних якостей молодняку свиней великої білої породи піддослідних груп коливається у межах від $-0,3078$ до $+0,5106$.

Використана література:

1. Bridges T.C. A mathematical procedure for estimating animal growth and body composition/ T.C.Bridges, L.W.Turner, E.M. Smith [e.a.]. Trans. ASAE. St. Joseph. Mich. 1986. – V.29. – №5. P.1342–1347.

2. Khalak, V., Gutyj, B., Bordun, O., Ilchenko, M., Horchanok, A. (2020). Effect of blood serum enzymes on meat qualities of piglet productivity. Ukrainian Journal of Ecology, 10 (1), 158-161

3. Лобан Н.А. Система селекционно-генетических методов оценки откормочных и м'ясных качеств свиней. Свиноводство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник Інституту свинарства і АПВ НААН. Випуск 65. Полтава, 2014. С. 69-75.

4. Церенюк О.М. Відгодівельні якості молодняку свиней з різною

стресостійкістю в період «кризи відлучення». Аграрний вісник Причорномор'я. – Збірник наукових праць. № 71. Одеса, 2014. С. 75-78.

5. Сусол Р.Л. Відгодівельні та м'ясні якості молодняку свиней породи п'єтрен з урахуванням ДНК. Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. пр. Одеський ДАУ, 2013. Вип. 70. С. 91-97.

6. Полупан Ю.П. Проблеми консолідації різних селекційних груп тварин // Вісник аграрної науки. 2001. №12. С. 41-46.

7. Березовський М.Д. Стан і перспективи селекції свиней великої білої породи в Україні. Вісник аграрної науки. 1999. №10. С.49-52.

8. Лакин Г. Ф. Биометрия. М. 1990. 352 с.

УДК 636.082 : 575.113

РЕЗУЛЬТАТИ РАНЬОГО ОСІМЕНІННЯ ТЕЛИЦЬ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНА ФУНКЦІЯ КОРІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

Черненко О.М. – д.с.г.н., доцент

Черненко О.І. – к.с.г.н., доцент

Губаренко Н.Ю. - аспірант

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Вступ. Раннє осіменіння телиць у віці 13,5–14,5 місяців дозволяє раніше розпочати експлуатацію корів і отримувати від них продукцію (Chernenko & Chernenko, 2018). Також дає можливість раніше почати повертати витрати, які пішли на вирощування впродовж періоду від народження і до першого отелення і які частіше складають близько 1000 доларів США на одну голову та які рівномірно розподіляються у структурі собівартості молока з розрахунку на кожен рік лактації (Gubarenko et al., 2020). Тривалість сервіс-періоду один з головних показників, що характеризує функцію відтворення корів, загальний стан їх організму,